כיצד מחנכין

עלון מס' 153

לפרשת וישלח תשפ"ז

כוחה של תפילה

הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו (לב יב)

פירש רש"י: התקין עצמו לשלושה דברים, לדורון תפילה ולמלחמה.

סיפר הרה"ג ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א:

סיפר לי הרב הגאון הנודע ר' אלימלך חשין זצ"ל, מלמד דרדקי ותיק, מחשובי המלמדים בתלמוד תורה "עץ חיים" שבירושלים עיר הקודש זה למעלה משלשים שנה [אחיו של בעל "המסורת" זצ"ל].

שבאחד המחזורים היה בכיתתו ילד מופרע קצת, שלא עשה חיל בלימודו, הוא הפריע הרבה בכיתה, והתנהגותו לא הלמה את הליכות החיידר החשוב.

מה עושה מלמד במקרה כזה? הוא החליט להזמין את האב לשיחה נוקבת, ולנסות לטכס עצה יחדיו. קבע לו אפוא המלמד זמן, והאב הגיע לתלמוד תורה בשעה המיועדת. משרק ראה המלמד הפיקח את האבא מיד הבין את כל אשר לפניו... האב כבר ידע מהבעיות והקשיים שמחולל הבן יקר שלו, אבל טען שאין לו שום שליטה על הילד, וגם הוא אינו רואה שום הצלחה בחינוכו, ואינו יודע כיצד ניתן להחזירו לדרך הישרה, "ולכן", סיכם: "אינני יכול לעשות ולא כלום."!

המלמד ניסה להציע לאב להצמיד לילד מורה פרטי, שיעזור בחינוכו ובקידום בלימודים. הוא הסביר שלפעמים הצמדת חונך הקרוב לנפש הילד ולחייו, מתחבר עמו באהבה ובקירוב לב ונפש, מועילה מאד לא רק להצלחתו בלימודים, אלא גם לכללות חינוכו, ולעיצוב נפש הילד ומידותיו לטוב. אבל האב דחה את ההצעה, בטענה שאין לו שום אפשרות לממן עוד מורה פרטי או חונך, "בקושי מחזיק אני את משפחתי מעבודות נקיון בית המדרש ושאר מקומות המזדמנים, אין באפשרותי בשום אופן לעמוד בנטל של הוצאות נוספות. ואם כן" - חזר שוב על טענתו - "מה יכול אני לעשות. אינני יכול לעשות ולא כלום."!

אמר לו המלמד החשוב הנ"ל: "טעות גדולה היא בידך! יכול גם יכול אתה לעשות הרבה מאד! יכול אתה להתפלל!!! הנה הבן שלך נמצא בבעיה רצינית, חייו מתפתחים לאפיקים בלתי רצויים, בלשון המעטה... יכול אתה להרבות בתפילות עבורו ולשפוך דמעות כמים"!

האב כשומעו, ניצת בו זיק שלהבת קודש וימלא לבו תפילה, הוא לא הסתפק בתפילות ובבכיות הרבות שלו ושל אשתו, אלא חיפש עצות נוספות להרבות בתפילות עבור בנו. הוא היה גר באחת השכונות העתיקות הקרובות ל'שערי חסד', והיו דרים שם בשכונתו כמה תלמידי חכמים חשובים, גם באותה חצר, וגם בשכונת 'שערי חסד' הסמוכה. הוא פנה אליהם, ושוחח להם את צרת בנו, ואמר להם: "אינני מבקש מכם תרומה כספית כלל, רק תרומת 'זמן', הקדישו נא זמן מועט ביום, כמה דקות, והתפללו נא עבור בני". כך ניגש לכמה וכמה תלמידי חכמים בבקשתו זו.

הם נענו לבקשתו בחפץ לב ובכובד ראש, כאשר ראו את הילד והכירו הליכותיו (בהיותו בן 'המנקה' של בית הכנסת), וכמאמר החכם מכל אדם בספר החכמה (משלי ב', יא): "גם במעלליו יתנכר נער, אם זך ואם ישר פעלו", ואכן הם ניגשו להתפלל עבור הילד.

גם כמה תלמידי חכמים לקחוהו ללמוד עמו מעט בבית הכנסת, זה עשרים דקות זה רבע שעה, ופקחו עיניהם על חינוכו, חיזקוהו ועודדוהו. גם נוצר קשר עם המלמד, הרב ר' אלימלך הנ"ל, שכששמע שלומד הילד עם אלו התלמידי חכמים שמח מאד, כי הכירם לאנשי צורה, והוא כיוון אותם כיצד ומה לדבר על לב הילד.

לא עברה תקופה ארוכה מאז שהתחילו התפילות, והנס התרחש, לפליאת לב כל רואיו, הוריו ומוריו, לב הנער התהפך לטובה מקצה אל קצה.

מהיום הזה גדל הילד, ונעשה גדול מאד בתורה. הוא משמש כאחד מגדולי מרביצי התורה שבארץ הקודש.

לא יאומן מה תפילה יכולה לעשות! להפוך ילד מקצה לקצה! הרב ר' אלימלך זצ"ל הדגיש לי בבירור, שלדעתו בזכות התפילות הנלהבות של האבא והאמא, נתנו בלבם משמים את העצה לבקש מאותם תלמידי חכמים שיתפללו עבור הילד וילמדו עמו, והם פעלו את הישועה עבורו.

למדנו מטיב מעשה זה, שלעולם לא יאמרו האב או האם מה יכולים אנו לעשות, אין באפשרותנו לעשות כלום יכול אתה גם יכול! להתפלל ולהתפלל ולהתפלל!!! וכן גם לבקש עזר מאנשים אחרים, שכן יכולים

עוד סיפר לי הרב הגאון ר' אלימלך זצ"ל, על אשתו הרבנית הנודעת, מרת גאלדע חשין ע"ה, שהייתה ידועה כאשה צדקנית ביותר, והקפידה ביותר בביתה על הצניעות ועל החינוך הטהור, כדרכם של בני ירושלים של מעלה. ולא הסכימה לזוז כקוצו של יו"ד ממנהג אבות ואמהות בני קרתא דשופריא. כל צאצאיה כולם בנים ובנות, נכדים ונכדות, כולם מתחנכים בדרך החינוך הטהור של ירושלים של מעלה. היא הניחה אחריה דור ישרים נפלא.

בהיות בעלה מלמד דרדק, מחשובי ותיקי המלמדים, היתה נוהגת לבקש ממנו את שמותיהם של הילדים המתקשים בלימודם אצלו בכיתה ואת שמות אמותיהם, והיתה מתפללת עבורם. לאחר כמה ימי תפילה פנתה אליו בשאלה: "נו איך המצב כעת עם יעקב בן אסתר, יש איזה שיפור?", והוא אומר: "לא מספיק"... אמרה היא: "אם כן, אתפלל עוד יותר". ומה עם יעקב משה בן רבקה, - "ב"ה יש שיפור ניכר"... "אם כן", אמרה, "אמשיך להתפלל שיעלה ויתעלה עוד יותר"... וכך היתה עוקבת ומתפללת בלב חם, על ילדי הטיפוחים של בעלה הגדול. ולא בכדי אמרו עליה פיקחי ירושלים, שהיא היא הרבי של אנשי ירושלים...

ואסיים בפרפרת נאה מפרשתנו שהתפרסמה ע"י "דברים של טעם":

וְאַחַר נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ (וישלח לג, ז).

פירש"י שהעמיד יוסף את עצמו לפני אמו רחל כדי שלא יתן עשו עיניו בה.

לכאורה קשה מה הועיל בכך, הלא רגע לאחר מכן יראנה.

והתירוץ לזה, שאחר שרואין צורת יוסף שוב אין באין לידי חטא...

(כ"ק אדמו"ר הבית ישראל מגור זי"ע,
יגדיל תורה, וישלח)

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל

לתרומות / הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com